

Onze eerste opmerking is: waarom zijn ons de adviezen van de kerk van Utrecht, van de hoogleeraren der Theol. School en Theol. Faculteit der Vrije Universiteit en der andere corporaties en heeren, niet overgelegd? Wel worden wij op blz. 2 en 3 daarheen verwezen, en zelfs wordt gezegd, dat die adviezen als bijlagen dit rapport vergezellen; maar... zij staan er niet in! Vergeten? Of worden zij bewaard voor de leden der synode? Wij betreuren de afwezigheid, want wij kunnen nu niet beoordeelen, in hoeverre de deputaten van de ontvangen adviezen afwijken of er mee in overeenstemming zijn. Wij spreken den wensch uit, dat die adviezen alsnog aan de kerken worden toegezonden.

In sommige opzichten achten wij het doel wel wat te hoog gemikt. Wij vragen b.v.: zal „eenige kennis van het Arabisch, van het oud-Javaansch en van het Sanskriet“ genoeg zijn, om de miss. dienaren in staat te stellen „van den Islam en van de oud-Indische cultuur kennis te nemen uit de bronnen zelf“? Hebben wij trouwens voor bronnenstudie niet onzen taalgeleerde dr Bakker op Java?

Ook vinden wij het voorstel, om de kerken aan de Vereen. voor Hooger Onderwijs te laten verzoeken, den zendingshoogleeraar aan de Theol. School ook te benoemen aan de Vrije Universiteit, wel wat vreemd. Licht het niet op den weg van die vereeniging zelf, om, zoo zij dit noodig acht, ten deze stappen te doen? Dat behoort toch niet van de kerken uit te gaan. Hoogstens zouden de deputaten tot oefening van het verband, die Vereeniging erop kunnen wijzen, dat meerder zendingsonderwijs voor de studenten noodig is. Doch wij meenden, dat het daarbij blijven moet.

Tweeschlachtig achten wij den voorslag, om tien zendingshoogleeraar zijn colleges ten behoeve van de speciale opleiding der missionaire predikanten te Amsterdam te laten geven; hier komt het vooropgestelde beginsel: de kerkelijke zending heeft een zendingshoogleeraar aan haar eigen kerkelijke school, beslist in het gedrang. Waarom zou die heele enkele zich voor de zending zelf voorbereidende dienaar of candidaat niet naar Kampen kunnen reizen, om daar zijn colleges te ontvangen? Het schijnt ons toe, dat door den voorslag van deputaten de kerkelijke hoogleeraar veel meer hoogleeraar van de V. U. zal zijn. En in het laatste geval kunnen wij niet inzien, waarom onze kerken alle kosten dan zouden moeten dragen. Het schijnt ons zelfs een noodzakelijk gevolg te zijn van het voorstel der deputaten, dat de zendingshoogleeraar zich te Amsterdam vestigen moet, om naar Kampen te reizen tot het geven van zijn paar colleges. En dat achten wij niet in overeenstemming met het beginsel, waarvan deputaten zijn uitgegaan.

Ook maken wij nog de opmerking, dat de studenten, die nu al klagen over het groote aantal studievakken, met gemengde gewaarwordingen zullen hooren van hetgeen hun straks zal worden opgelegd. Maar natuurlijk zal het college van hoogleeraren wel maatregelen treffen, om de studenten niet te laten bezwijken, b.v. door de tentamens in de zendingsvakken te zetten in het tweede, uiterst derde jaar.

Ten slotte spreken wij de hartelijke begeerte uit, dat de synode van Arnhem dit hoogst belangrijke, reformatische rapport unaniem moge aannemen, zij het ook met eenige wijzigingen, die het kerkelijk karakter van het hoogleeraarschap van den zendingsprofessor volkomen handhaven.

J. D. W.

UIT DE BUITENLANDSCHE KERKEN

Persstemmen.

De „Princeton Theological Review“

De Sprekendichter zegt: „Een goede tijding uit een ver land is als koud water op een vermoeide ziel“.

Maar een slechte tijding mag wel vergeleken worden met kokend water op een verhitte ziel.

Zulk een slechte tijding is het bericht, dat bovengenoemd tijdschrift niet meer verschijnt.

Niet-theologen onder ons kunnen zich nauwelijks voorstellen, welke groote betekenis dit tijdschrift voor Gereformeerd Amerika had.

„De Wachter“ oordeelt:

De „Princeton Theological Review“ was een theologisch tijdschrift, dat uitgegeven werd onder leiding van de theologische faculteit van het Presbyterian Seminary te Princeton. Slechts vier nummers kwamen er uit in een jaar. Maar ze waren van zulk een omvang, dat elke jaargang een lijvig boekdeel vormde van zevenhonderd of meer bladzijden.

Sedert 1880 begon men zulk een tijdschrift, toen onder den naam van „Presbyterian Review“, waarin geleerde mannen schreven, zoals de Hodges, Patton, Green, Schaff, Warfield, Vos, Erdman, Jenkins, Wilson, Allis, Machen en vele anderen.

Gedelijk voordeel zal er aan de uitgaaf van zulk een tijdschrift wel nooit verbonden zijn geweest. Maar wetenschappelijk theologisch stond het zeer hoog en heeft het grooten en gezegenden invloed geëffend, vooral in Presbyterianische en Gereformeerde kringen.

In de theologische denkwereld werd er gerekend met wat de „Review“ leverde, in het buitenland zoowel als in Amerika. Dr H. Bavinck, bij voorbeeld, om slechts één te noemen, verwijst in zijn „Gereformeerde Dogmatiek“ vele malen naar artikelen, die in dit tijdschrift voorkwamen.

Maar de „Princeton Theological Review“ heeft blijkbaar zijn tijd gehad.

In „The Presbyterian“ van den 7den November wordt ons mededeeling gedaan, dat het met de uitgave van de „Review“ op een eind gekomen is. Zijn bestaan houdt op. Waarom, is ons niet duidelijk geworden. Of het in verband staat met de veranderingen, die er met betrekking tot het beheer en de faculteit van het Princeton Seminary zijn aangebracht, is ons niet bekend. In elk geval zal het vertrouwen in die aloude inrichting er bij veelal niet op verbeteren, nu de bekende wijzigingen in haar bestuur en de verdwijning van haar beroemd orgaan ongeveer in denzelfden tijd samenvallen.

Maar wat de reden ook moge zijn, wie de Gereformeerde waarheid liefheeft, zal het zeker betreuren, dat de „Princeton Theological Review“ van het tooneel verdwijnt. Zelfs voor hen, die zelf geen voorstanders zijn van het stoere Calvinisme, maar, om welke reden dan ook, toch nog genoeg belang in zijn theologische richting stellen, om er ernstig kennis van te nemen, moet het, dunkt ons, een verlies zijn, dat ze voortaan niet meer kunnen raadplegen, wat er geregeld van die zijde in de „Review“ werd aangeboden.

Geen theologisch tijdschrift, althans in ons land, gaf op zoo onverholen en echt wetenschappelijke wijze getuigenis van de Gereformeerde Schrift- en levensbeschouwing.

Inderdaad een verlies van belang, zoo al niet voor de wereld, dan toch voor Amerika!

Zou er nu werkelijk in dit ontstane gemis niet op de een of andere wijze voorzien kunnen worden?

Ons dunkt, dat de vele voorstanders in ons land van echt, gezond Calvinisme niet lijdelijk in dit verlies dienden te berusten. We hebben genoeg mannen van dego wetenschappelijkheid en zuiver Gereformeerde beginselen onder de Presbyterianen en in de Gereformeerde en Christelijke Gereformeerde kerken in ons land, om een tijdschrift als de „Presbyterian Theological Review“ te beginnen. Ook zou het, onzes inziens, niet aan een wakkeren uitgever voor zulk een onderneming ontbreken, noch zouden de mannen onder ons, die de zaak met de noodige financiën wilden steunen, zich onbetuigd laten, als er spoedig werk van gemaakt werd en de zaak met geestdrift aangepakt.

Nog maar pas is er gesproken en geschreven over „Internationaal Calvinisme“. Wie zou daarvoor niet warm worden, die het Calvinisme liefheeft, en wie zou dan niet nog eerder gaarne willen steunen, om het Calvinisme in eigen land te bevorderen.

Ons dunkt, dat we het niet kunnen lijdén, niet moeten willen lijdén, dat het verlies van de „Princeton Theological Review“ door de tegenstanders als een nederlaag voor het Calvinisme kan worden geboekt.

Wij hopen van harte dat dit tijdschrift, zij het onder nieuwen naam, herleven zal.

Princeton is zonder zulk een revue niet te denken.

Aan dit tijdschrift gingen ook andere onder een anderen naam vooraf.

In het Buitenland werd het gaarne gelezen.

Wij zouden bijna zeggen: de eer van het Calvinisme is ermee gemoeid.

Apropos, uit dit stuk kan tevens blijken, dat over de belangstelling voor het „Internationaal Calvinisme“ in Amerika anders gesproken wordt, dan de N. R. Ct. onlangs deed voorkomen.

HEPP.

IPERSSCHOUWII

Retraiten.

Over de Roomsche retraitschrijft Dr Kruijswijk in „Hilversumsche Kerkbode“ het volgende:

De retraits zijn opgekomen plm. 1845. Het was aanvankelijk een beweging, uitgaande van bepaalde kloosters en retraitshuizen. Veel omvangrijker werd echter het verschijnsel, toen daarnaast allerwege vereenigingen ontstonden, die de methodische propaganda voor de retraits ter hand namen. Er kwamen toen afzonderlijke retraits voor arbeiders, voor jongelingen, voor reclusen, enz. Zelfs in den oorlog, tot vlak achter het front, is er zoo gearbeid.

De laatste jaren is er naast die beide stroomingen voor de retraits een derde factor bijgekomen: de officiële R. C. Kerk maakt er almeer van een zuiver kerkelijke zaak; het wordt hoe langer hoe meer een stuk officiële Roomsche zielzorg. Vooral de huidige Paus is de beweging zeer goed gezind. Hij ziet er o.a. in het middel om de breede arbeidersklasse te bewaren voor materialisme en revolutiegeest. Terugkeer van den mensch tot de ware gehoorzaamheid, dat is immers de kern van de „Geestelijke Oefeningen“ van Loyola, dat is tevens de kern der retraits-gedachte.

Met recht, nu de trein dezer gedachte getrokken wordt door de zware Jumbo-locomotief van geestdriftige pauselijke hulp (onlangs nog ter gelegenheid van het gouden priesterjubiläum van den huidige Paus), nu moest de vaart er wel in komen. En die is er ingekomen. In menig bismarck wordt er propaganda voor gevoerd tot in de verste parochie. Meetings voor leiders en geschriften over de beweging zijn aan de orde van de maand. Honderden retraitshuizen staan het heele jaar open. In Nederland alleen in 1926 al 12, waarvan één in „Birkhoven“ bij Amersfoort.

Wat daar dan geschiedt? Dat is natuurlijk niet overal stipt gelijk. Maar over het algemeen zal het in de hoofdzaak wel zijn als volgt.

De meeste retraits duren 3 dagen. Naar de betekenis van het woord zelf is het een zich terugtrekken uit de wereld en uit de besommeringen van den dagelijken arbeid. Het tracht alles te houden in een ernstigen toon. Eenzaamheid is een der dingen, waarop de leiding veel prijs stelt. Daarom heeft ieder zijn eigen kamer gedurende deze dagen. En bij de aanwijzing dier kamers wordt er op gelet, dat vrienden en kennissen zoo... ver mogelijk uit elkaar gehuisvest worden. Alles is gericht op het verkeer der zielen met God, in Roomschen trant. Daarom wordt er in de meeste retraits onder elkaar absoluut niet gesproken. Het converseeren is eenvoudig een verboden zaak. Teneinde dat bij de maaltijden niet te drukkend te maken, wordt er aan tafel telkens uit typisch Roomsche lectuur voorgelezen. De tijd tusschen de gezamenlijke oefeningen is bestemd voor rust, gebed, meditatie, gesprek met den leider, enz. Er zijn dagelijks vier à vijf oefeningen, onder leiding van den retraitsleider. Dit zijn meest niet te lange, krachtige voordrachten.

Elke retraits heeft drie hoogtepunten: de biecht, de communie en de hernieuwing der doopgelofte. Een en ander met de meest mogelijke indrukwekkendheid. Ze wordt besloten met den pauselijken zegen.

Deze methode is allereerst gericht op twee dingen: zoo nauw mogelijke aansluiting aan de R. C. denken en spreekwijze (de lectuur loopt over Maria, heiligen, gehoorzaamheid aan de kerk, enz.). Dat is het eerste. Het tweede is: zoo diep mogelijke zielkundige werking. De zaak moet de menschen door merg en been gaan.

Het gevolg is ook groot. Almeer wordt van de retraits verlangd, dat ze de schreiende gebreken der Roomsche zielzorg zal vergoeden. Het wordt met de nazorg in vereenigingen van oud-exercitanten een gesloten cordon van zielzorg.

M.i. zal evenwel de practijk uitwijzen, zoodra de retraits nog meer algemeen wordt, dat het ermee zal gaan als met een andere R. C. oefening der godsvrucht: de 40-daagse vasten voor Paschen. De kloof tusschen den tijd vóór (carnaval) en in het vasten ontleent er de bekoring veelzins aan.

In de retraits-exercitiën gaat de werking der goddelijke genade teveel schuil achter exercitiën en nog eens exercitiën.

Er zullen vele moreele gevolgen zijn, noem ze zelfs: kerkelijk: vaster besef vooral van de samenbinding met de R. C. Kerk, nauwer aansluiting onder elkaar; meer verheffing der zedelijkheid wellicht ook. De ernstigsten zullen ook meer ontvangen. Onder het deksel der R. C. bijgeloovigheden zal het Evangelie in dezen gecompromiteerd vorm ook kracht doen. Maar over het geheel zal het stempel van maakwerk er op blijven drukken. Ze zullen den Roomsche Roomscher maken. Maar voor bijbelsch geloof in Jezus zijn ze niet bruikbaar.

Voor ons besef drukt er eindelijk op een zekere geestelijke oppervlakkigheid, voornamelijk door de suggestie, dat alle exercitanten kinderen Gods zijn, en slechts bevestiging behoeven in de genade.

Tot zoover Dr Kruijswijk.

Men zal in zijn opmerkingen belangstellen, ook omdat de retraits vele protestanten bekoort. En wie er soms niet naar verlangen kan, het goede element, dat er in ligt, ook in eigen leven weer te vinden, die staat er niet heel voor, geloof ik.

„De nood aller christenheid“ en onze tijd.

Dr J. H. Gunning was zoo vriendelijk, ons een overdruk te zenden van onderstaande inleiding op het publiek gebed, onlangs in den dienst des Woords door hem uitgesproken:

Het is nu wel bijna zeker, dat de Sadhoe Soendar Singh, de Indiër, die ook in Europa zulk een diepen indruk heeft gewekt, door zijn ootmoedig en aangrijpend getuigenis van Christus, in Tibet door de dwepzieke Lama's is vermoord gevonden. Eere zij zijner nagedachtenis! Zij die het voorrecht hadden hem te zien en te hooren, vergeten zijn gestalte nooit meer. In het groote Indië, evenals in de geheele wereld van het Oosten, gist en kookt het. Ontzaglijke dingen kunnen binnenkort daar gebeuren. Laat ons bidden voor al de volkeren in het Oosten!

In Rusland, ten tweede, vindt een geloofsvervolgung plaats, als sedert de dagen van keizer Nero niet meer op aarde gezien werd. Met waarlijk satanische wreedheid worden door de Sovjets allen, die aan het Evangelie vasthouden, met meedoogenlooze, stelsmatige uitroeiing bedreigd. De Zondag is afgeschaft, kerken worden tot bioscopen of kazernes gemaakt, alle kerstviering werd verboden en geen laagheid, geen wreedheid, geen machtsmisbruik wordt verzuild om den hooggelooften Naam van Jezus Christus uit Rusland te verbannen. Een kleine bende van goddelooze Joden, die met het geloof hunner vaders alle geloof hebben verworpen, terroriseert een volk van honderden miljoenen, dat met zijn diep godsdienstig gevoel roept en schreit om verlossing. Laat ons bidden voor de verdrukten en vertrapten volkeren van het onmetelijke Russische Rijk!

En dan ten slotte, laat de nood van Gods oude volk Israël ons wegen op de ziel. Wanneer de Jood den God zijner vaders verlaat, wordt hij een vloek voor de gansche menscheid, wordt hij de naaste voorlooper van den Antichrist, ja het lijkt velen meer waarschijnlijk dat de Antichrist zelf, van wien het Boek der Openbaring profeteert, een afvallige zoon van Israël wezen zal. Wij hebben veel te weinig aan de voorrechten en verplichtingen der Joden gedacht, nu worden alle natien door den geest uit den afgrond die onder Joodsche genialiteit van uit Rusland de geheele wereld tot opstand tegen God en Zijn Gezalfde mobiliseert, in haar levenswortel bedreigd. Daarom laat ons bidden voor Gods oude volk, opdat de dag spoedig aanbreke, dat Israël zijnen Messias erkene en zijne rechtmatige plaats aan het hoofd der volkeren inneme.

God
kinger
Nu,
Het g
in deze
daarom
voor de
ten kom

Het tr
briek tw
dat is te
stond re
thans hi
en ze
aangre
dat vo
week w
Het is
het „me
Twee te
en die
als ze i
aanhali

Oves
artike
antwo
het v
er da
spraak
beteak
goddel
deelen
die gr
teeren
er zee
van h
van h
ta a t
Van
telijke
heerlij
sen”
vertaa
beeld
à Ken
vertaa
Katho
ker. A
den zi
vloei
schrij
het be
der G
derde
Kuype
van v
Rotsst
zit, et
te no
doem
„Geda
die in
Wer
wat u

Van
zeer k
onzen
hart z
vijn (J
op Ch
onze

Meubelmakerij
Rotterdam H.
Blommersd
Compleete Meublen
Reparatie aa
Vraagt prijs.

Primeurs
P. S
Handel in
Groente
Telefo
Ruyda
Amsl

HERMAN
door Dr
van 18.50
Verzendin
van postw. 6
groot f 1.70
H. V. DOEKMAN
voorh. Hov
AMST
Lee de 2e
meerdere dru
VORM I
Dr H. W. VAN
bevatende een
Bavinck tegen
in eiken boek